

Tampereen kaupunkiseudun 6. luokan oppilasarviointi

Seudullisen arvioinnin tulokset ja johtopäätökset 12.10.2018

Johdanto ja ohjeet diasarjan käyttöön

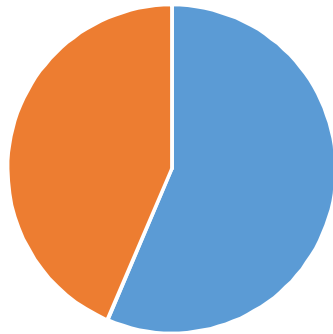
- Diasarjaan on koottu arvioinnin keskeiset tulokset ja johtopäätökset toimenpide-ehdotuksineen kolmeen pääkohtaan
  - Arviointikäytännöt
  - Arviointiosaaminen
  - Arviointikulttuuri
- Diasarja on rakennettu hypertekstiksi (linkit toimii esitystilassa)
  - Ensimmäiset 7 diaa ovat taustatietoja
  - Diat 8-17 ovat keskeisiä tuloksia, johtopäätöksiä ja toimenpide-ehdotuksia
  - Loput diat ovat määrällisiä tuloksia, jotka on linkitetty dioihin 8-17
    - Diojen avulla voi tarkistaa ja tarkentaa tulosta
    - Dioista pääsee linkillä takaisin tulosdiaan (diat 8-17)
- Huomioikaa kuntakohtaisessa tulokinnassa rehtoreiden, opettajien ja huoltajien vastaajamäärät

Vastaajat kunnittain ja vastaajaryhmittäin

Kunta	Rehtori	Opettaja	Oppilas	Huoltaja	Yhteensä
Tampere	9	45	876	143	1073
Lempäälä	11	13	217	47	288
Kangasala	5	10	278	52	345
Pirkkala	4	9	149	66	228
Ylöjärvi	4	15	167	52	238
Orivesi	2	7	93	23	125
Nokia	8	18	359	57	442
Vesilahti	1	2	53	18	74
Yhteensä	44	119	2192	458	2813

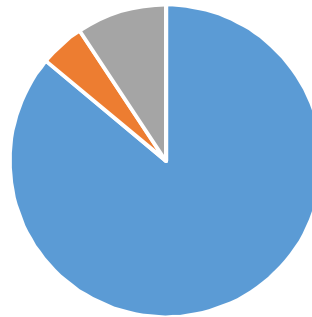
Kyselyyn vastanneiden rehtoreiden taustatietoja

Sukupuoli

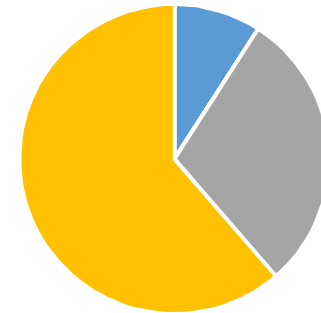
■ Nainen ■ Mies

Virkasuhde

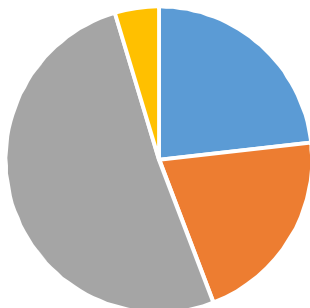
■ Toistaiseksi voimassa oleva virka ■ Määräaikainen
■ Luottamustoiminen rehtori ■ Muu

Osallistuin POPS2014 paikallisen opetussuunnitelman arviointiosuuksien valmisteluun

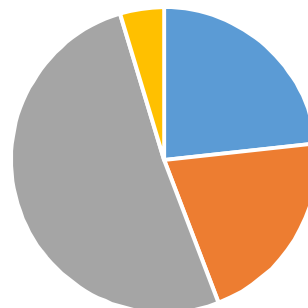
■ Työryhmän puheenjohtajana ■ Työryhmän sihteerinä
■ Työryhmän jäsenenä ■ En osallistunut

Rehtorikokemus

■ Alle 5v, noviisi ■ 6-10v, vakiintunut
■ 11-25v, vakiintunut ■ Yli 25v, rutinoitunut

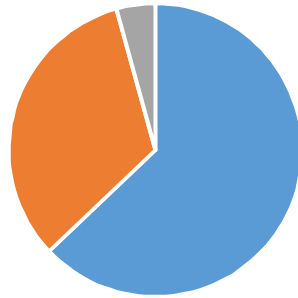
Opetustunnit

■ Ei lainkaan ■ Enintään viisi tuntia/vk ■ 6-10h/vk ■ 11h ja enemmän

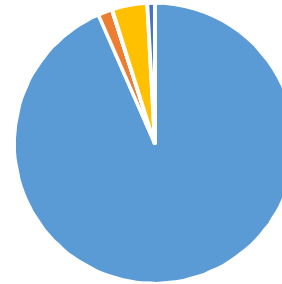
Kyselyyn vastanneiden opettajien taustatietoja

Sukupuoli

■ nainen ■ mies ■ en halua kertoa

Kelpoisuus

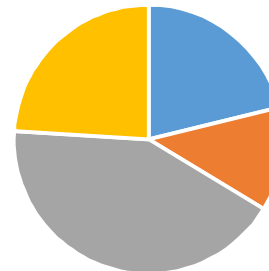
■ luokanopettaja ■ aineenopettaja ■ erityisopettaja
■ erityisluokanopettaja ■ muu

Oppiaineet joiden arviointia kyselyssä käsiteltiin

■ matemaattis-luonnontieteelliset ■ reaaliaineet

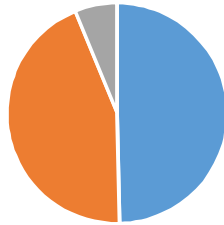
Opettajakokemus

■ alle 5v, noviisi ■ 6-10v, vakiintunut ■ 11-25v, kokenut ■ yli 25v, rutinoitunut

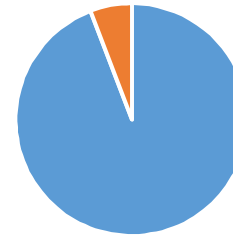
Kyselyyn vastanneiden oppilaiden taustatietoja

Sukupuoli

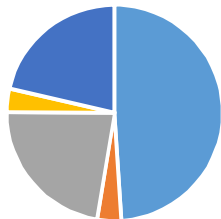
■ tyttö ■ poika ■ en halua sanoa

Kotikieli

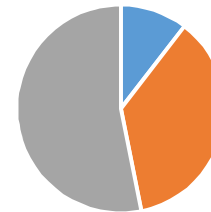
■ Suomi ■ Muu

Oppiaineet joiden arviointia kyselyssä käsiteltiin

■ matemaattis-luonnontieteelliset
■ taito- ja taideaineet
■ reaaliaineet
■ vieraat kielet
■ äidinkieli ja kirjallisuus sekä suomi toisena kielenä/ ruotsi toisena kielenä

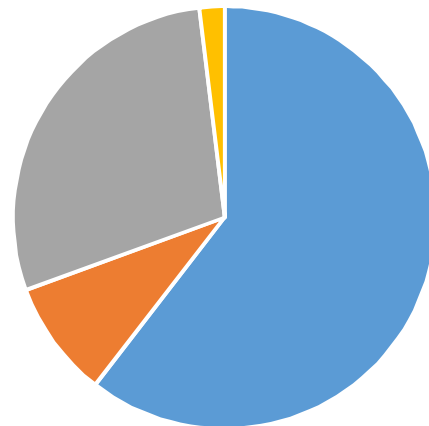
Miten innostunut olet oppimisesta omasta mielestäsi nykyisin?

■ En ole innostunut ■ Hieman innostunut ■ Olen innostunut

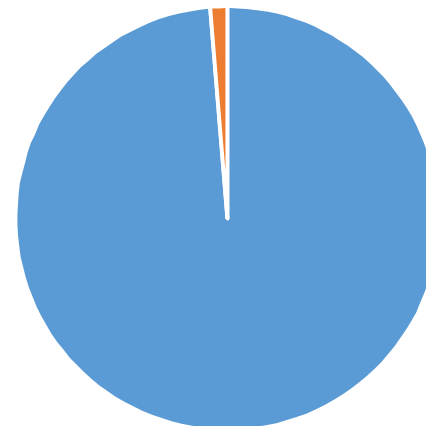
Kyselyyn vastanneiden huoltajientaustatietoja

Huoltajien koulutustaso

- Yliopisto, korkeakoulu tai amk
- Lukio
- Ammattikoulu tai ammatillinen oppilaitos
- Peruskoulu

Kotikieli

- Suomi
- Muu

Tulokset: Arviointikäytännöt

- Arviointia suunnitellaan pääosin yksin tai kollegan kanssa omalla koululla. Rehtoreiden mielestä arviointia suunnitellaan enemmän yhdessä kuin opettajien mielestä.
- Selvästi yleisin arviointitapa on yksin tehtävä koe (seudun opettajien keskiarvo 3,75 kun toiseksi yleisimmän arviointitavan esseiden ja kirjoitelmien keskiarvo on 2,89)
- Oppilaiden vastauksissa arviointitavoista suurta hajontaa, joka viestii eroista koulujen ja opettajien kesken
- Kustantajien valmiita kokeita käytetään yleisesti
- Oppilaat eivät juurikaan käytä digitaalisia arviointivälineitä

Tulokset: Arviointikäytännöt

- Opettajat kokevat arvioinnin monipuolisempana kuin oppilaat
- Oppilaiden vastauksissa palautteen antamisesta hajonta hyvin suurta, joka viestii eroista koulujen ja opettajien kesken
- Oppilaat kokevat käyttäytymisen arvioinnin pääosin oikeudenmukaiseksi

Tulokset: Arviointikäytännöt

- Opettajat kokevat, että 6. luokan kriteerit eivät juurikaan selkiytä arviointia mutta opettajien näkemykset jakautuneita (keskihajonta 38%)
  - Opettajat pitävät kriteereitä tarpeellisina kaikilla vuosiluokilla (vrt. seudullinen opsin kriteerit)
  - Opettajien mielestä kaikille arvosanoille ei tarvita kriteereitä

Johtopäätökset: Arviointikäytännöt

- Opetussuunnitelma edellyttää monipuolisempia arviointimenetelmiä kuin tulosten mukaan nykyisin käytetään
- Yhteistyö arvioinnin suunnittelussa on liian vähäistä ja liian tiimi- ja koulukohtaista, jotta arviointi voisi olla yhdenvertaista
- Hajonta kautta linjan on suurta, joka viestii yksilölähtöisyydestä arvioinnin suunnittelussa ja toteuttamisessa

Toimenpide-ehdotukset: Arviointikäytännöt

- Tulee kehittää arvioinnin työvälineitä tukemaan opettajien työtä opetussuunnitelman mukaisessa arvioinnissa
- Rakenteita ja yhteissuunnitteluaajan käyttöä tulisi muokata siten, että suunnittelu mahdollistuu myös muutoin kuin yksilö- ja yksikkötasolla
- Arviointikriteerien kehittämisessä tulee seurata tarkasti kansallista keskustelua ja tehdä yhteistyötä OPH:n kanssa

Tuloksia: Arviointiosaaminen

- Noin 80% opettajista ja rehtoreista on kehittänyt arviointiin liittyvää osaamista vuoden 2017 aikana
  - Parhainpina menetelminä pidetään itseopiskelua ja vertaisoppimista
- Rehtorit kokevat tukevansa voimakkaasti arvioinnin ja siihen liittyvän osaamisen kehittämistä mutta opettajat koulutason osaamisessa vielä kehitettävää
- Avointen vastausten mukaan rehtorien ohjeistus on useimmiten arviointitiedon välittämistä

Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset: Arviointiosaaminen

- Arviointiin liittyvää tietoa ja osaamista tulee edelleen kehittää
  - Keskeisenä menetelmänä tulee käyttää vertaisoppimista
- Esimiesten tulee yhdessä henkilöstön kanssa varmistaa, että kaikki ovat tietoisia arvioinnin yhteisistä linjauksista
  - Oppilaiden yhdenvertaisuuden vuoksi arviointiosaamisen taso on varmistettava kaikilla opettajilla
  - Tulisi selkeyttää käsitteistöä, sillä avoimet vastaukset osoittavat arviointiin liittyvän käsitteistön olevan epäselvää ja monitulkintaista kaikissa vastaajaryhmissä

Tuloksia: Arviointikulttuuri

- Kaikki vastaajaryhmät kokevat arvioinnin luotettavaksi ja oikeudenmukaiseksi (kts. [diat 27-31](#))
- Huoltajat ja rehtorit kokevat arvioinnin myönteisemmin kuin opettajat ja oppilaat (kts. [diat 27-31](#))
- Noin 16% oppilaista on samaa tai lähes samaa mieltä väitteen "[Arviointitilanteet](#) pelottavat ja ahdistavat minua jo etukäteen"
- Hajonta erittäin suurta oppilaiden kysymyssarjassa "[Onko arvioinnissa jotain pielessä](#)"
- Avoimien kysymysten mukaan [neljännes huoltajista](#) haluaisi palata pelkkään numeroarviointiin

Tuloksia: Arviointikulttuuri

- Oppilaitostasolla oppilasarvioinnin suunnittelu, seuranta ja arviointi voisi sekä rehtoreiden että opettajien mielestä olla systemaattisempaa
- Tulosten mukaan arviointikulttuuriin liittyy paradoksaalisia piirteitä
  - Opettajat kokevat yhteisöllisten käytänteiden vaikuttavan eniten arviointiin
  - Mutta itseopiskelua pidetään parhaana tapana kehittää arviointiin liittyvää osaamista

Johtopäätöksiä ja toimenpide-ehdotuksia: Arviointikulttuuri

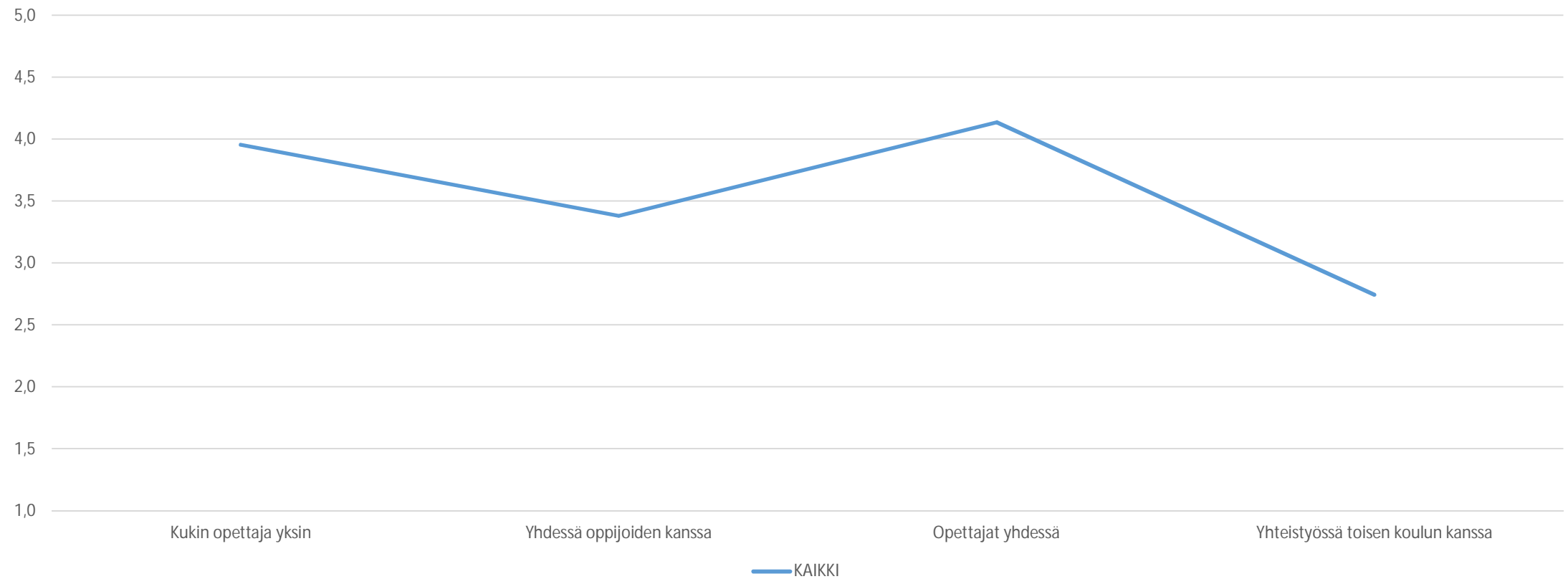
- Luottamuksen kokemus arvioinnin luotettavuudesta ja oikeudenmukaisuudesta on erittäin myönteinen ja tärkeä asia, josta tulee huolehtia jatkossakin
  - Samalla on kuitenkin varmistettava, että arviointi kehittyy ja uudistuu OPSin mukaisesti
- 16% oppilaista kokee arviointilanteet pelottavina ja ahdistavina
  - Oppijoiden osallisuus, kuunteleminen, monipuoliset arviointitavat ja tavoitteiden selkiyttäminen ovat arviointiosaamiseen ja -käytänteisiin liittyvät keinot vähentää ahdistusta
  - Tulee selvittää tarkemmin millainen profiili ja millaiset arviointitavat liittyvät oppilaisiin, jotka kertovat arviointitilanteiden pelottavan ja ahdistavan heitä jo etukäteen
- Arvioinnin systemaattiseen seurantaan ja arviointiin liittyviä prosessimalleja tulee kehittää ja jakaa koulutuksen järjestäjien kesken
  - Arvioinnista kertyy paljon dataa, joka mahdollistaa kehittyneen data-analytiikan käytön

Arviointiryhmä

- Terhi Niinimaa, apulaisrehtori, Kangasala
- Katja Savinainen, luokanopettaja, Lempäälä
- Kalle Rautama, rehtori, Nokia
- Jenni Ristimäki, luokanopettaja, Orivesi
- Pauliina Rintala, luokanopettaja, Pirkkala
- Tuija Viitasaari, kasvatus- ja opetuspäällikkö, Tampere
- Mika Seppänen, sivistysjohtaja, Vesilahti
- Jari Halonen, luokanopettaja, Ylöjärvi
- Sirpa Orell (PJ), arviointiasiantuntija, Karvi
- Marko Lahtinen (siht.), koordinaattori, Osake

Rehtorit: Arvioinnin suunnittelu yksilö- ja yksikkökohtaista

Arviointia suunnitellaan koulussamme: (keskimäärin)

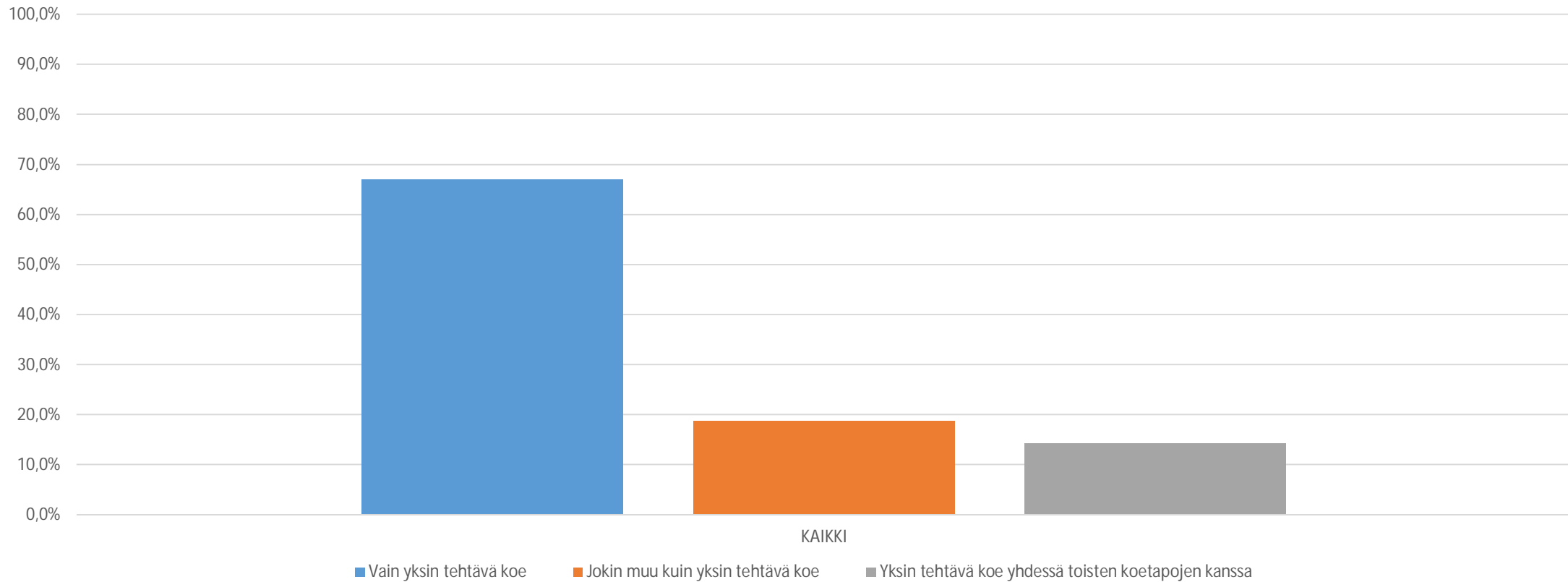

Opettajat: Arvioinnin suunnittelu yksilö- ja yksikkökohtaista

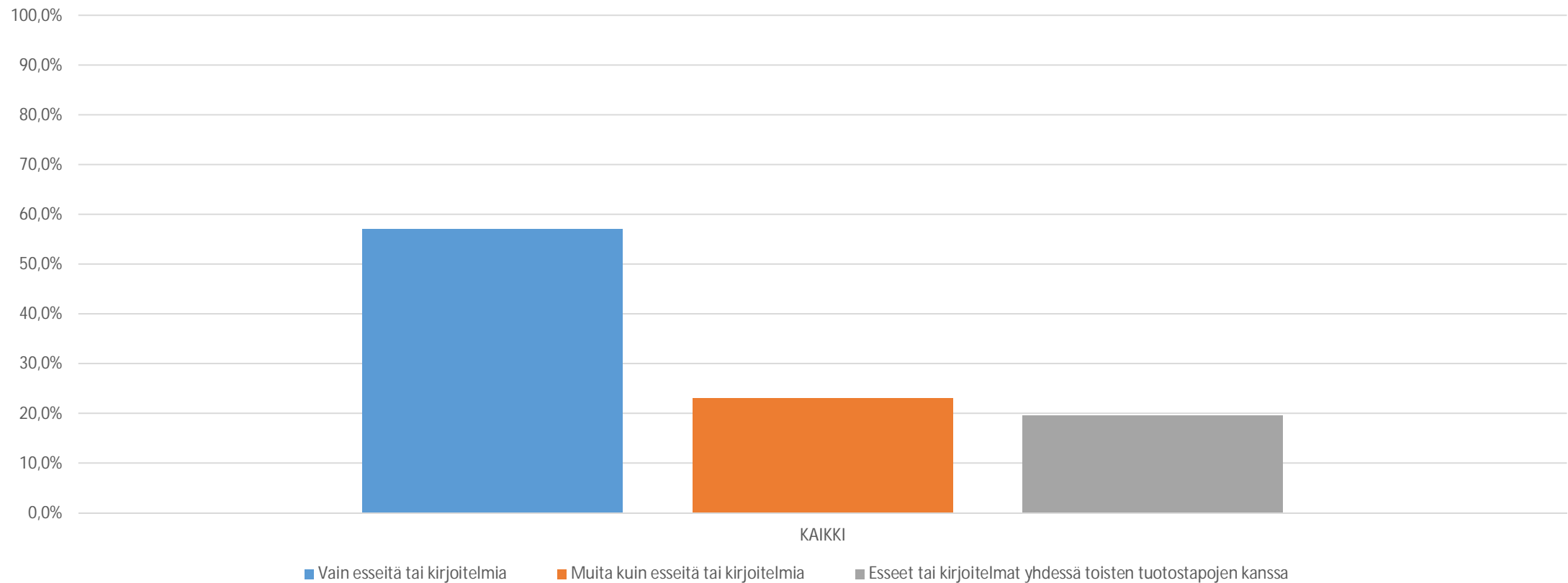
Opettajat: Koekäytänteissä yksin tehtävä koe pitää pintansa

Usein käytetyt koekäytänteet kolmessa luokassa (keskimäärin)

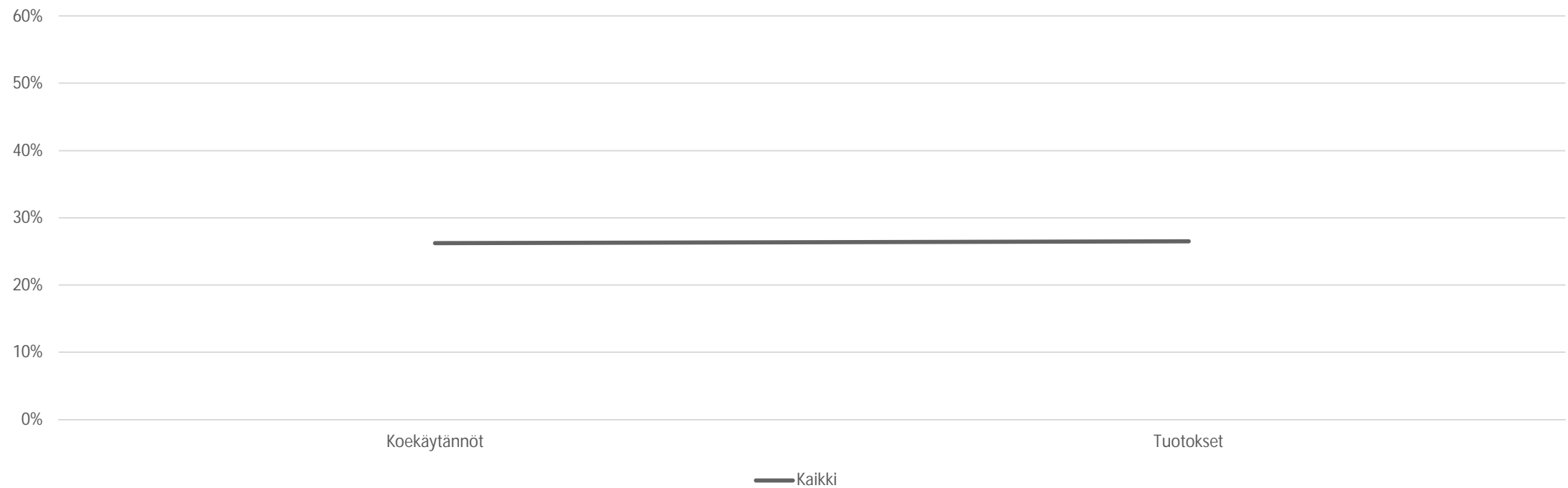
Opettajat: Tuotoksissa esseet tai kirjoitelmat yleisiä

Usein tai aina käytetyt tuotuskäytännöt kolmessa luokassa (keskimäärin)

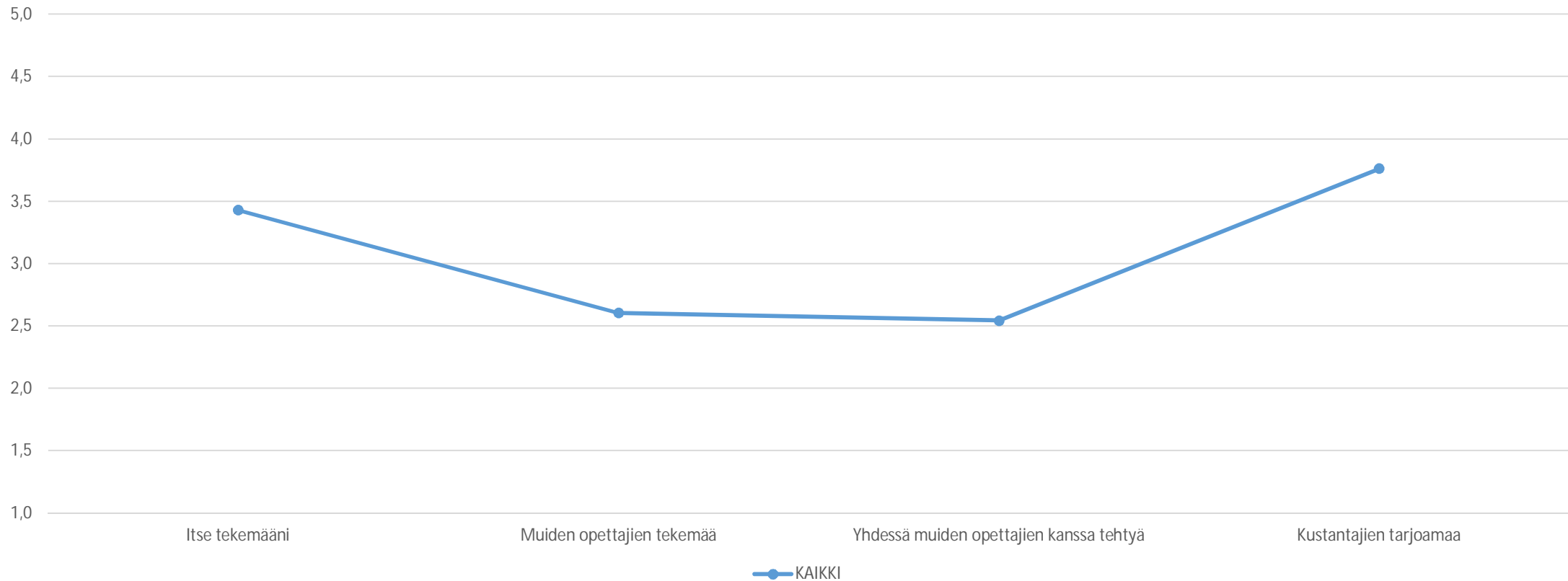
Oppilaat: Hajonta arviointitapojen suhteen suurta

Suhteellinen hajonta (Coefficient of Variation). Luku kertoo, kuinka suurta suhteellinen vaihtelu on eri asioissa eri ryhmissä. Se, missä luku on suurempi, ovat myös ko. ryhmän vastaajien näkemuserot asiasta suurempia.

Opettajat: Arvioinnin materiaalit kustantajien tai itse tekemää

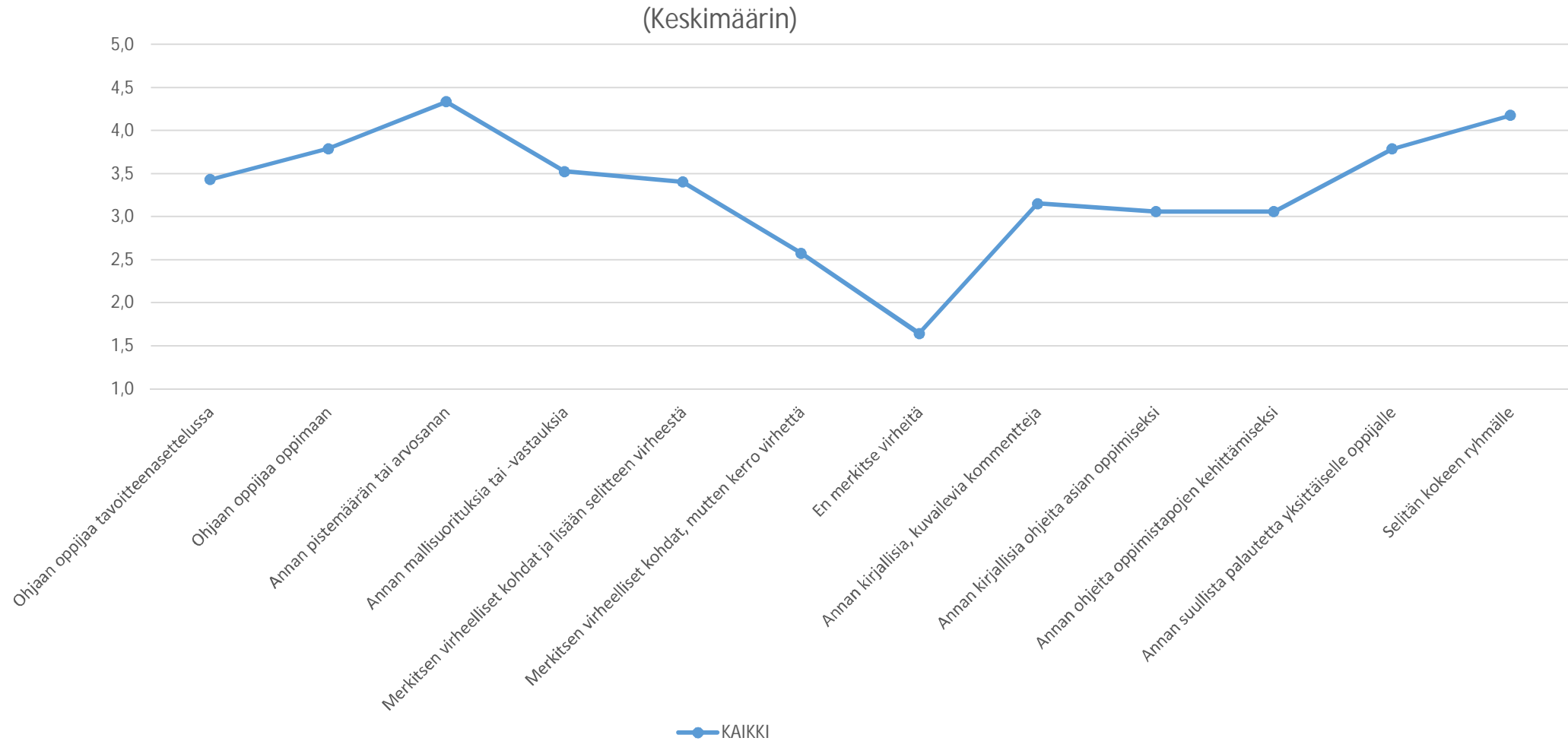
Arvioinnissa käyttämäni materiaali on: (keskimäärin)

Takaisin

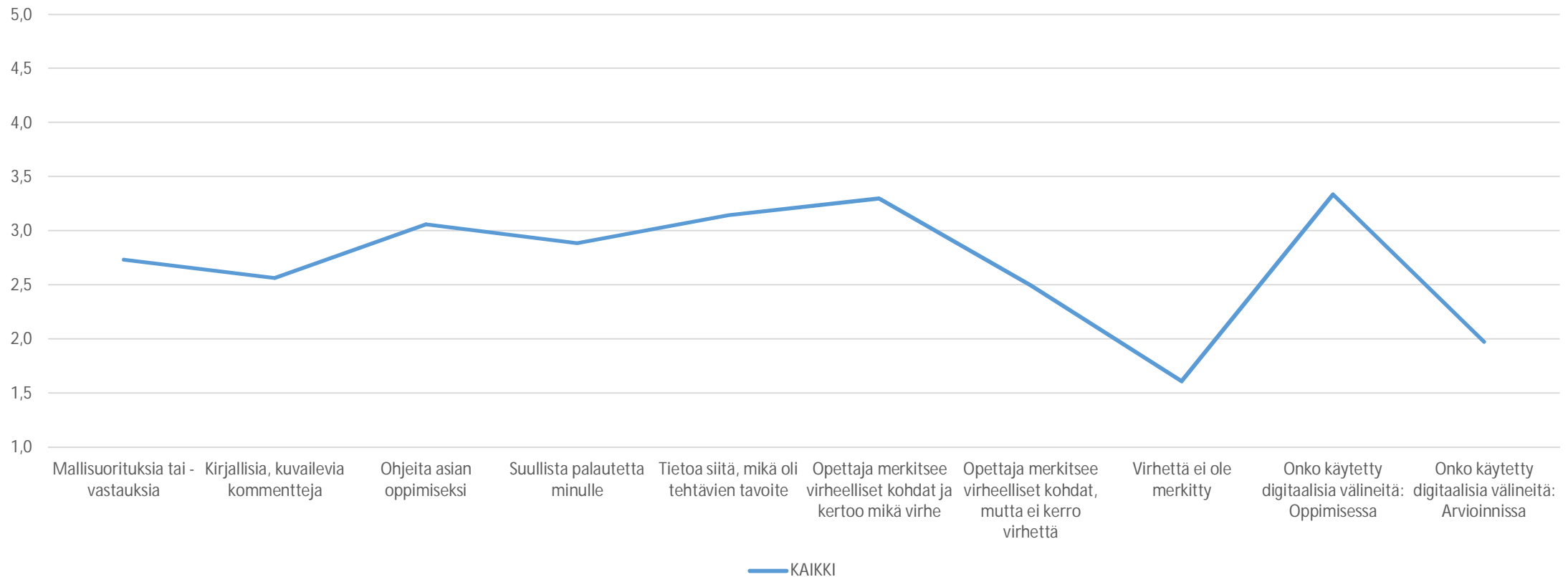

Opettajat: Palautetta annetaan monipuolisesti

Oppilaat: Palautetta saadaan monipuolisesti

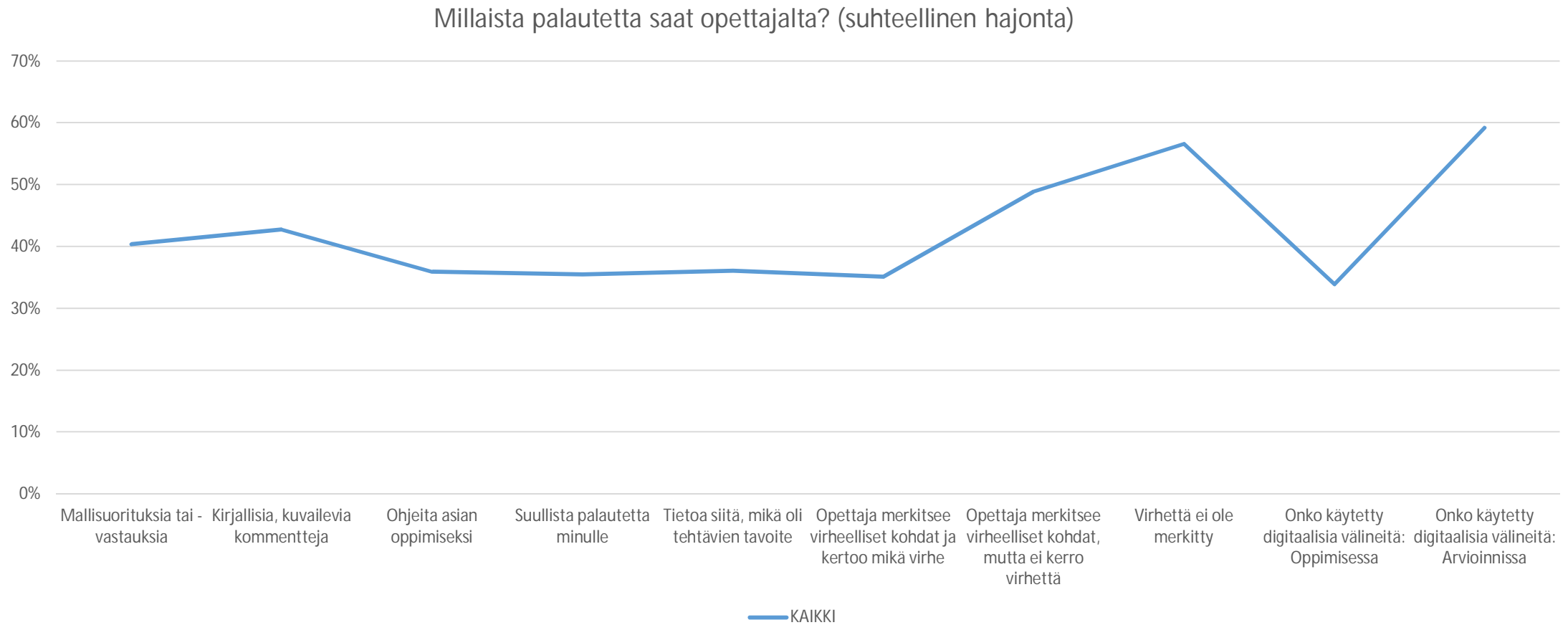
Millaista palautetta saat opettajalta? (keskimäärin)

Takaisin (arviointikäytänteet, s. 8)

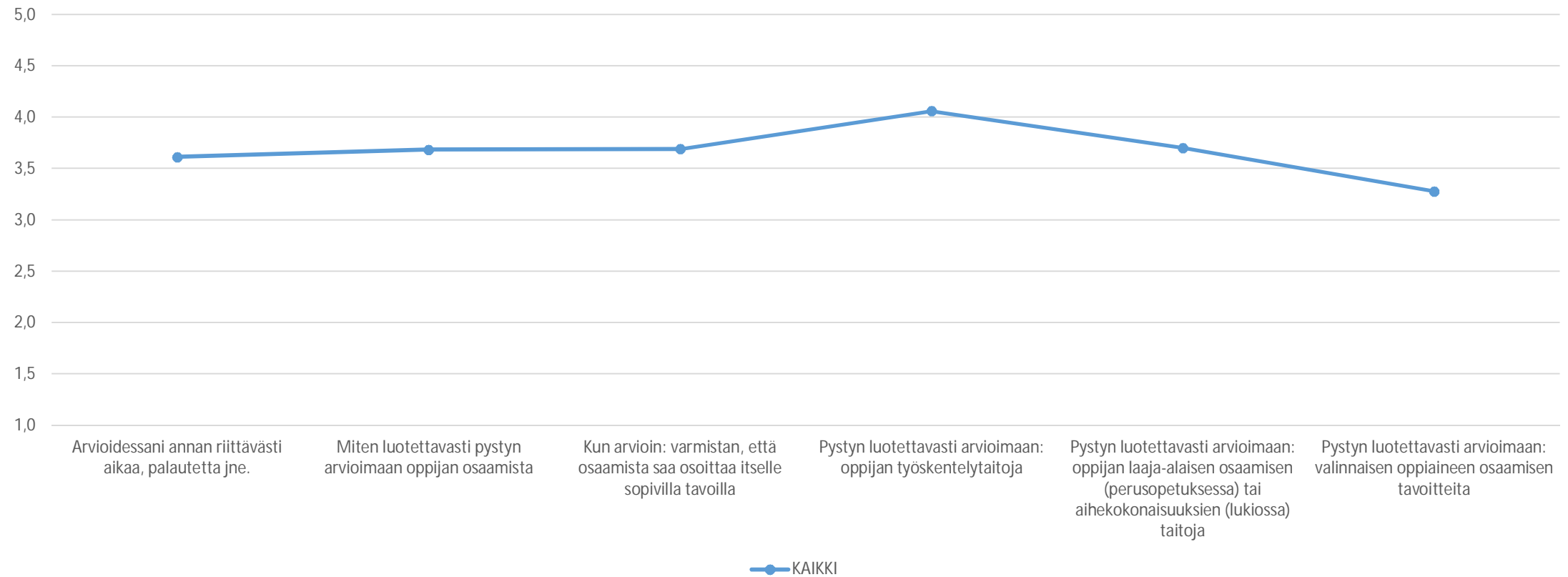
Takaisin (arviointikäytänteet, s. 9) 26

Oppilaat

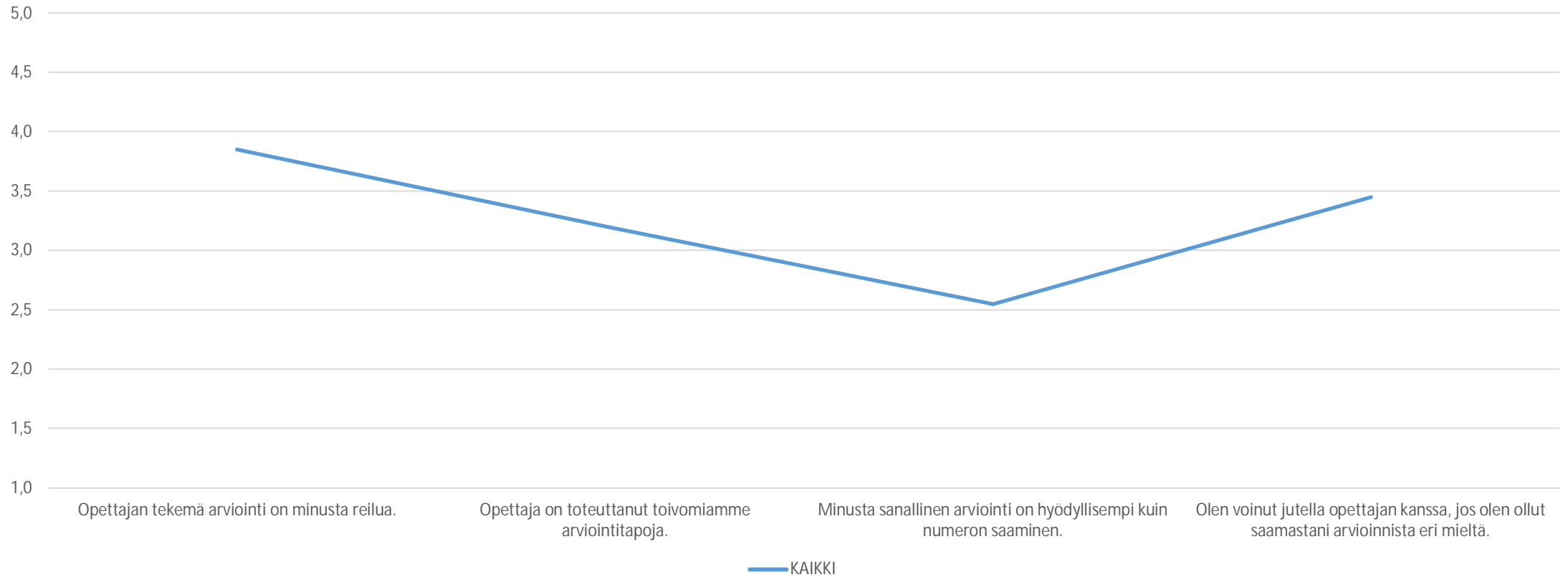
Opettajat: Opettajat pitävät arviointiaan varsin luotettavana

(Keskimäärin)

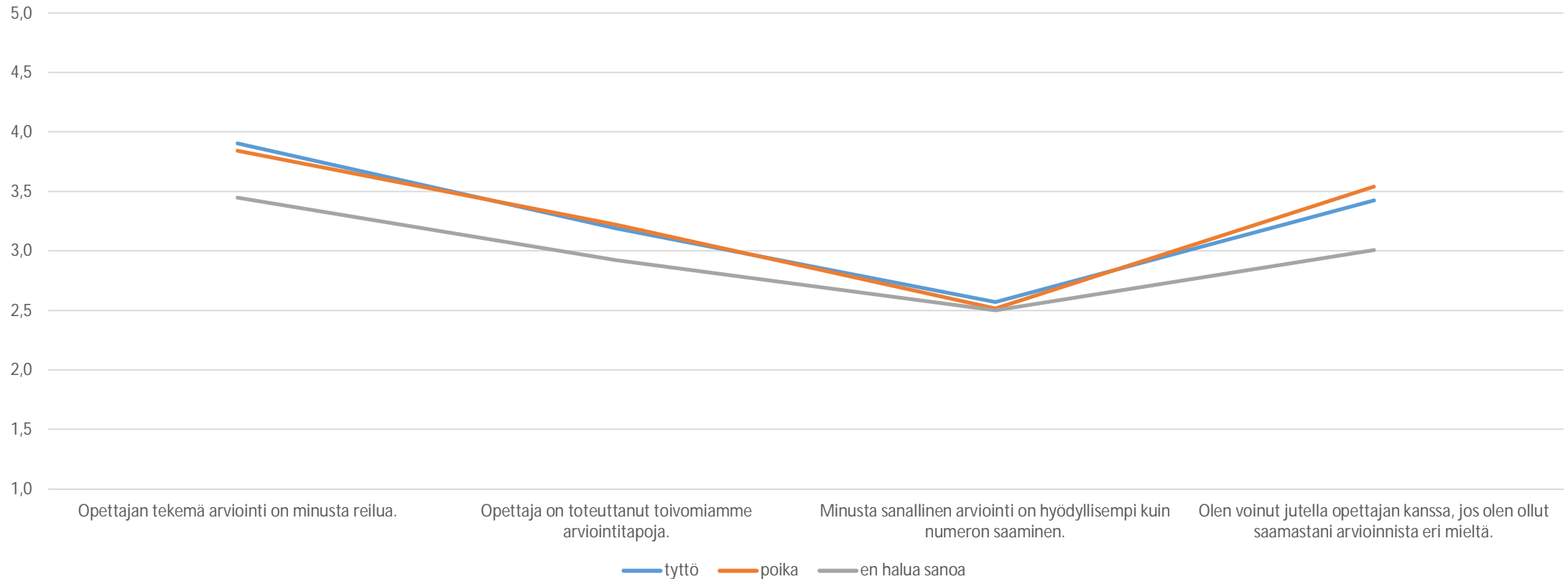
Oppilaat: Arviointi koetaan reiluksi

Miten arviointi on mielestäsi sujunut viimeisen puolen vuoden aikana? (keskimäärin)

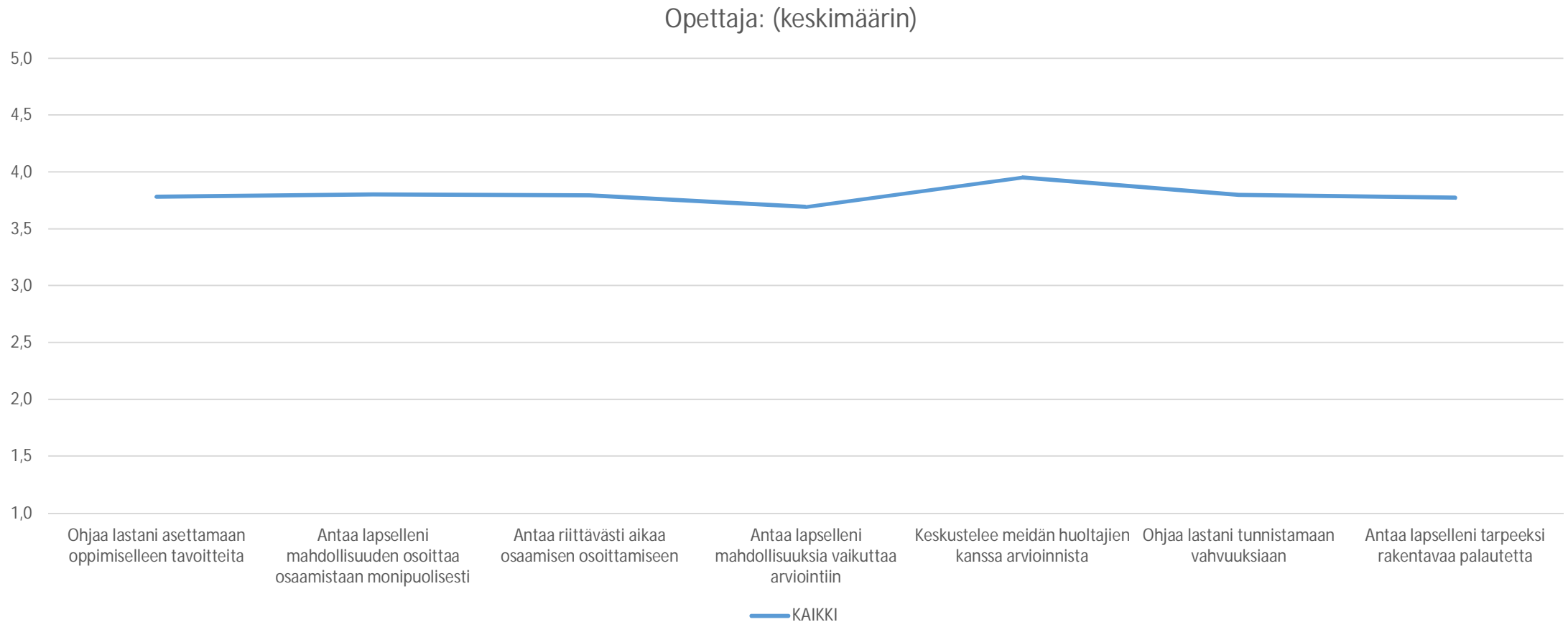

Oppilaat: Tyttöjen ja poikien reilisuuden kokemuksessa ei eroja

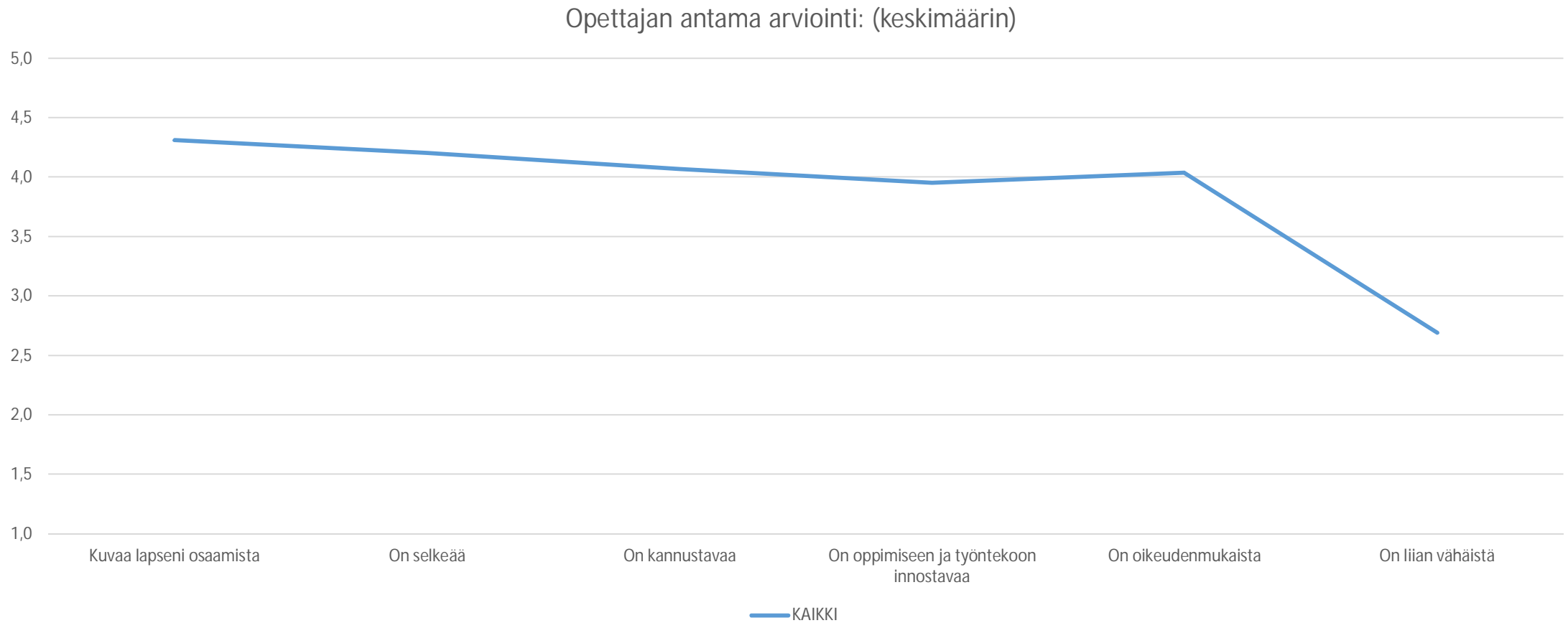
Keskimäärin

Huoltajat: Opettajan toimintaan arvioinnissa ollaan varsin tyytyväisiä

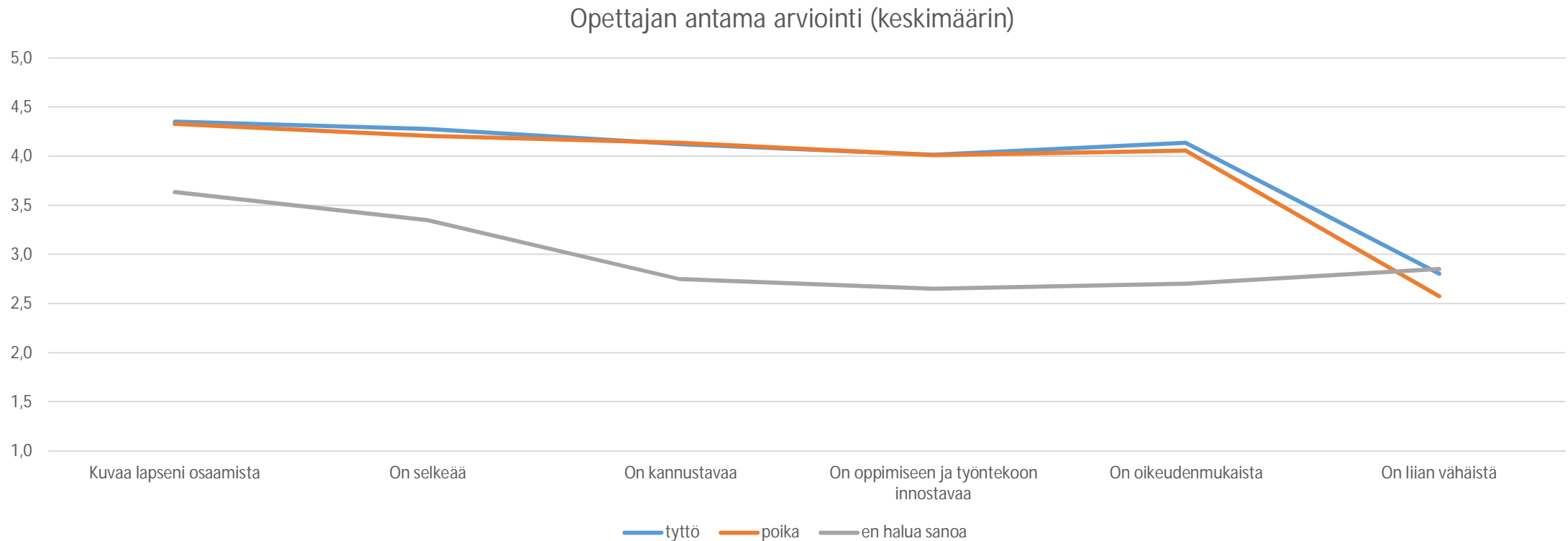

Huoltajat: Arviointi luotettavaa ja reilua

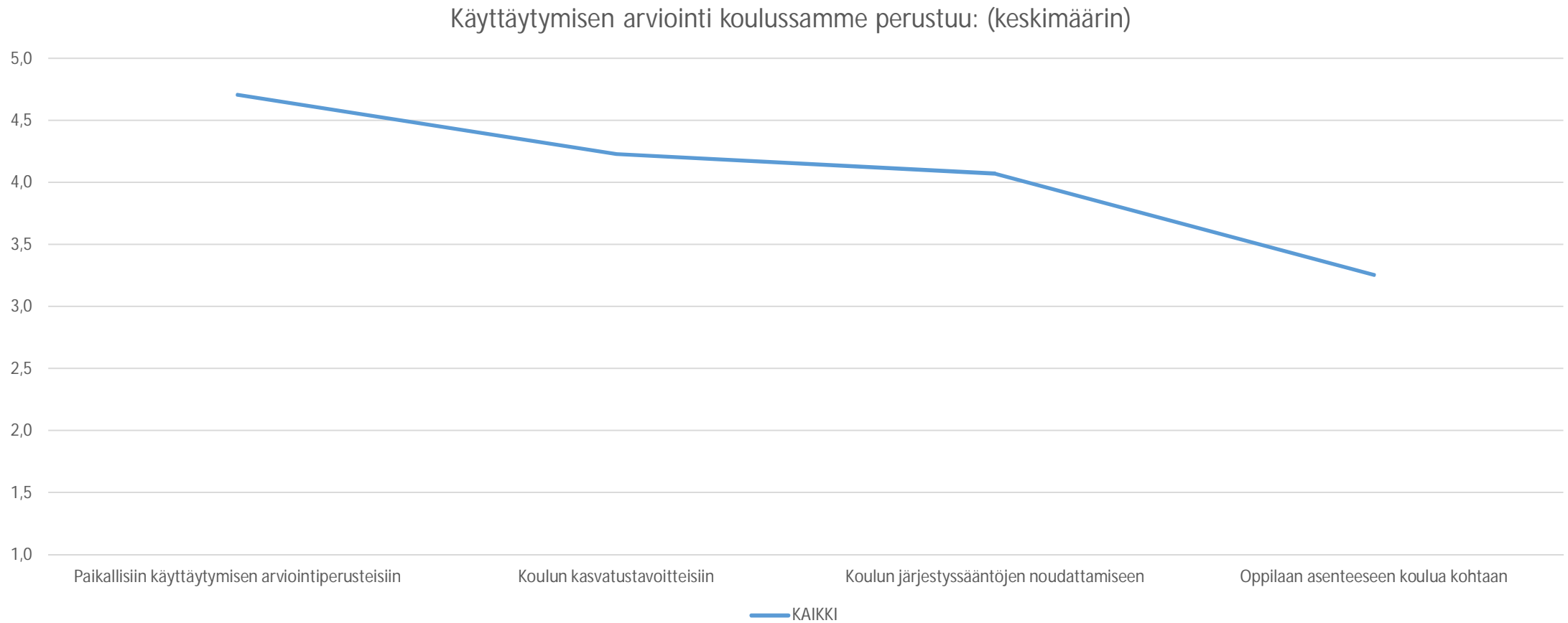

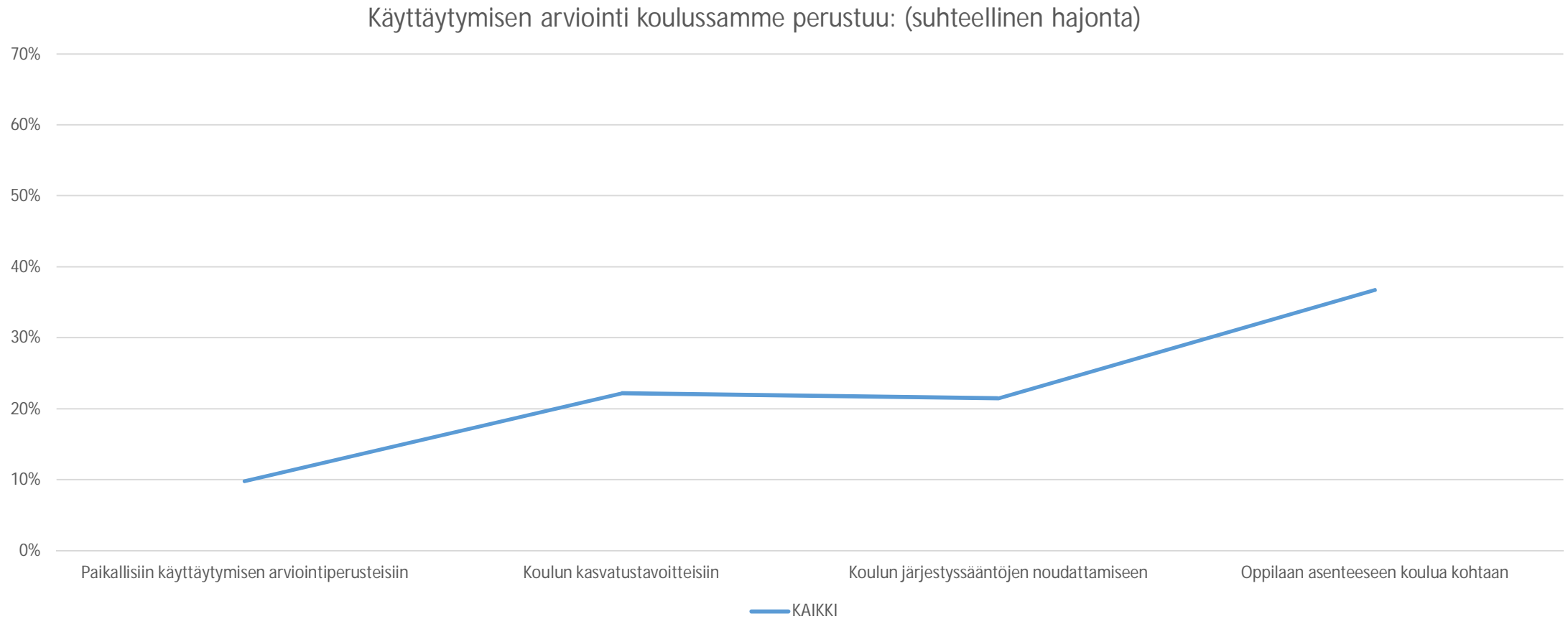
Huoltajat: On olemassa pieni vähemmistö (n. 5%), joka ei halua erotella lapsia sukupuolen mukaan ja joka suhtautuu selvästi kriittisemmin kouluun ja opettajiin

Rehtorit: Käyttäytymisen arvioinnissa eroja kuntakohtaisesti

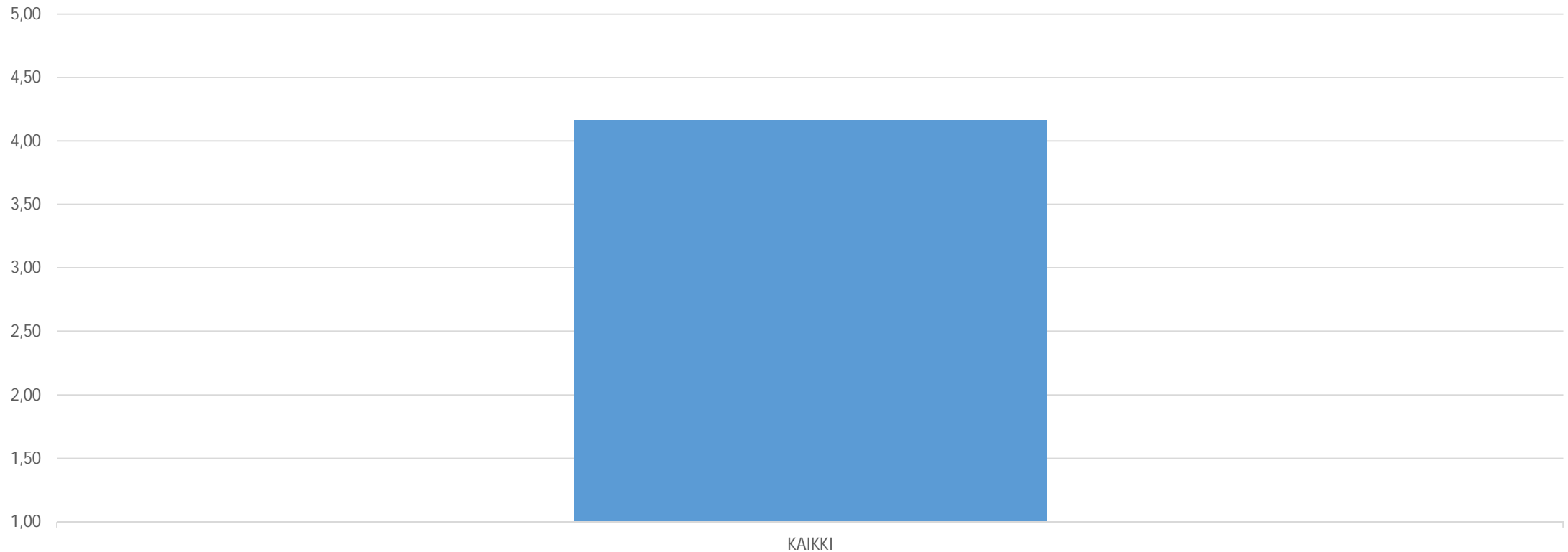

Rehtorit: Käyttäytymisen arvioinnissa eroja myös kuntien sisällä

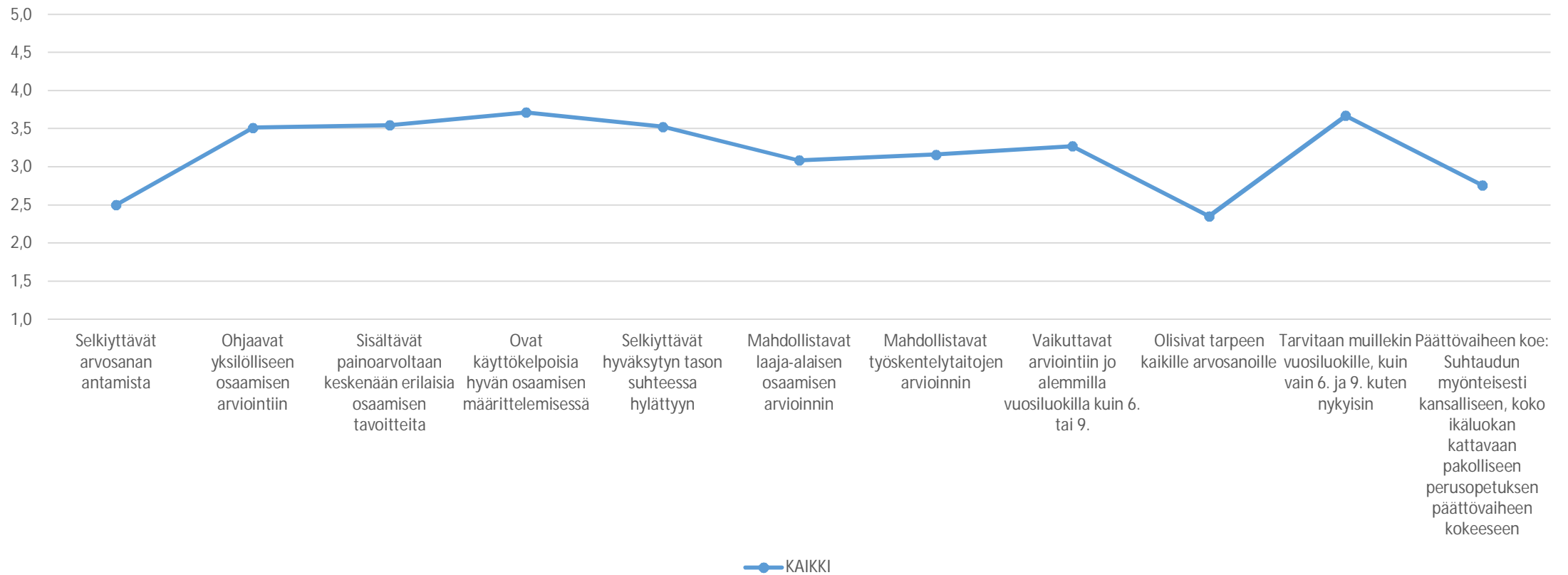
Oppilaat: Käyttätymisen arviointi koettiin pääosin oikeudenmukaiseksi

Oikeudenmukaisuus: Millainen saamasi käyttätymisen arviointi mielestäsi oli? 5=oikeudenmukainen, 1=epäoikeudenmukainen

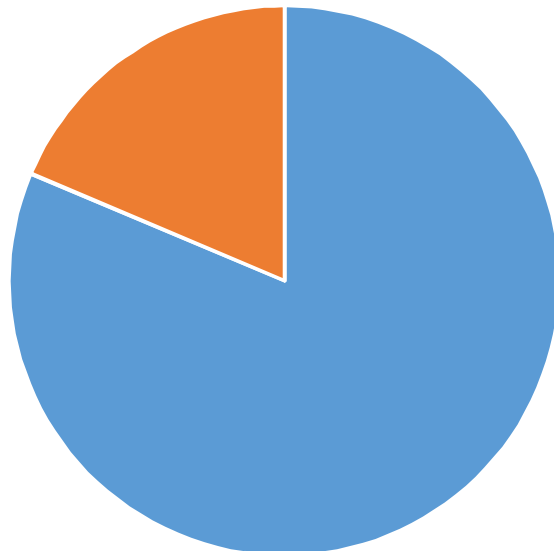
Opettajat: Mielestäni tavoitteista johdetut arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi

(Keskimäärin)

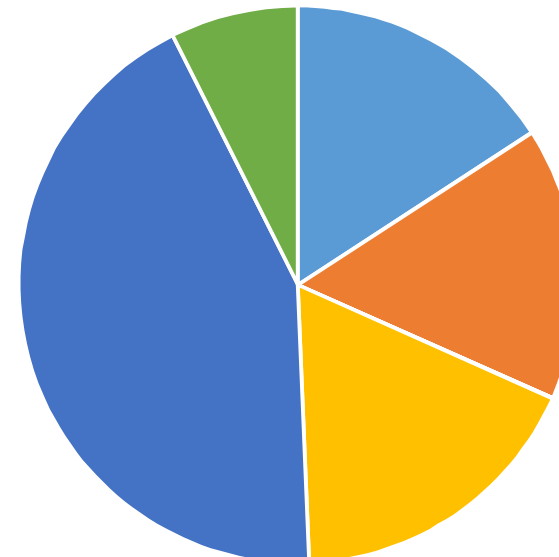
Opettajat: Arviointiosaamista on kehitetty yksin ja vertaisten kanssa

Olen kehittänyt omaa arviointiin liittyvää osaamistani vuoden 2017 aikana?

■ Kyllä ■ Ei

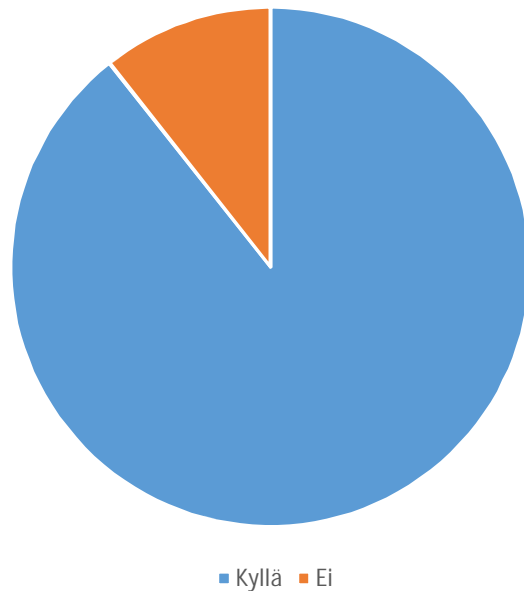
Jos vastasit kyllä, valitse kaksi hyödyllisintä

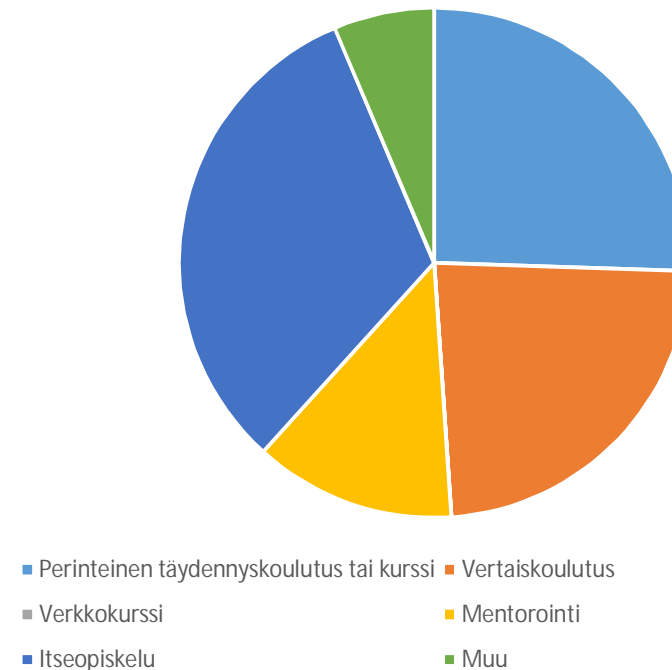
■ Perinteinen täydennyskoulutus tai kurssi ■ Vertaiskoulutus
■ Verkkokurssi ■ Mentorointi
■ Itseopiskelu ■ Muu

Rehtorit: Arviointiosaamista on kehitetty yksin ja vertaisten kanssa

Olen kehittänyt omaa arviointiin liittyvää osaamistani vuoden 2017 aikana?

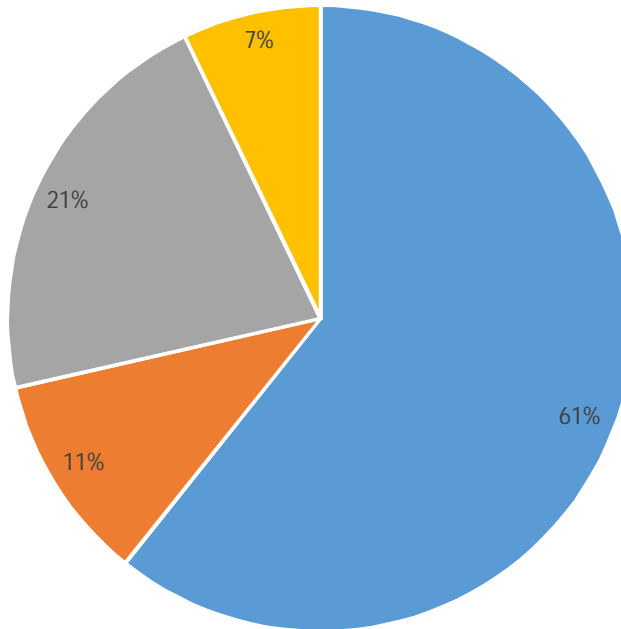

Jos vastasit kyllä, valitse kaksi hyödyllisintä

Rehtorit: Ohjeistus pitkälti tiedon välittämistä

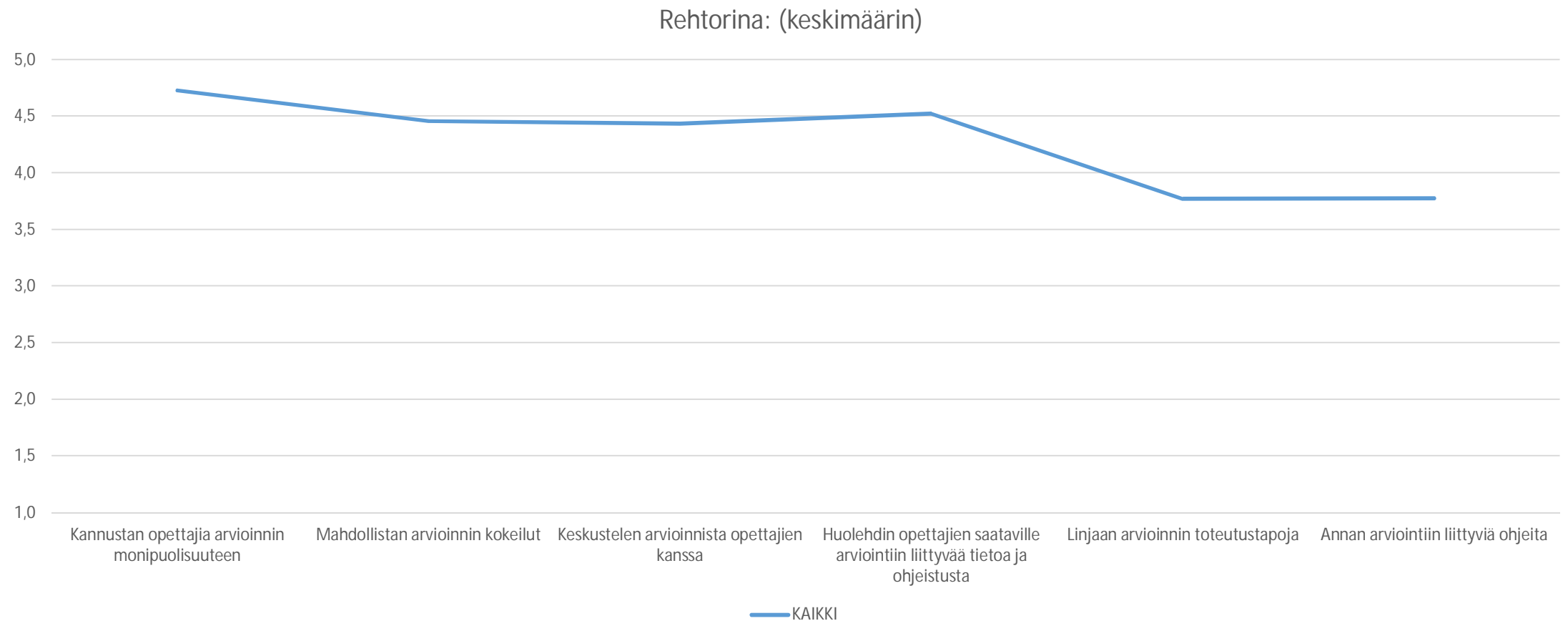
Jos annat ohjeita arviointiin liittyen, kerrotko mitä ne ovat?

■ Tiedon välittäminen ■ Keskustelut ■ Rehtori ohjaa aktiivisesti ■ Rehtori on mukana arviointityöryhmissä

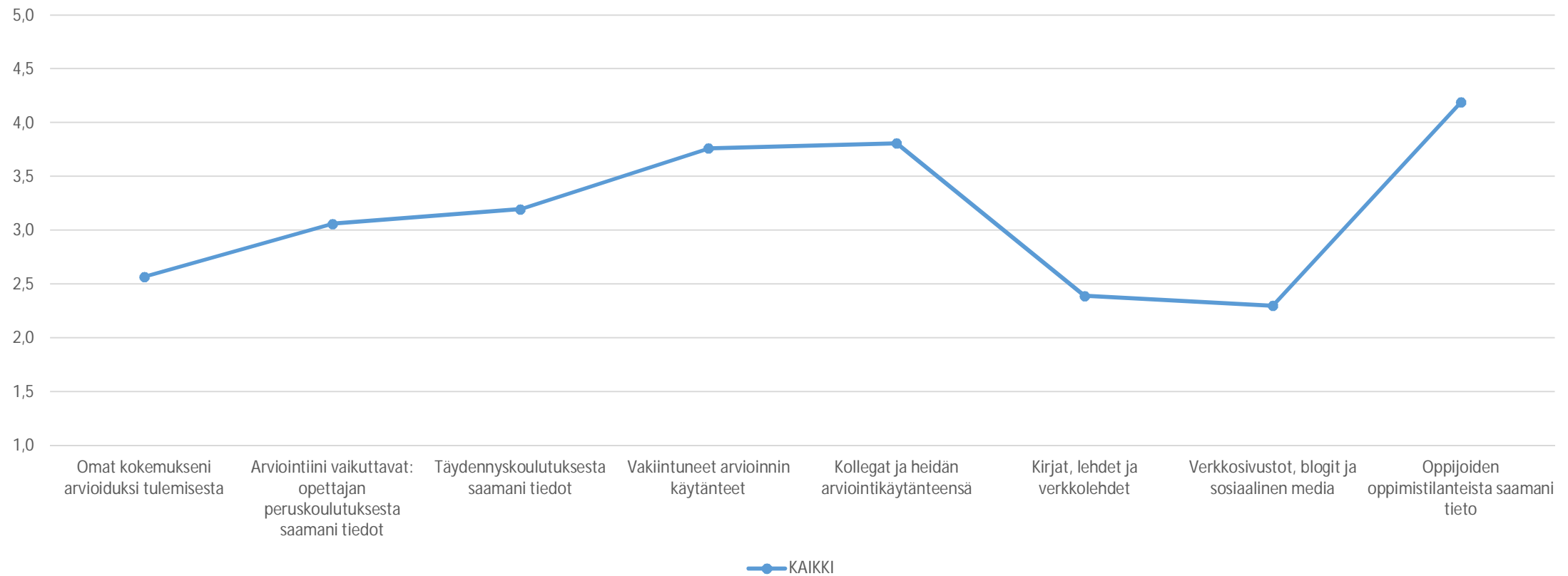

Rehtorit: Johdon tuki kehittämiseen on vahvaa

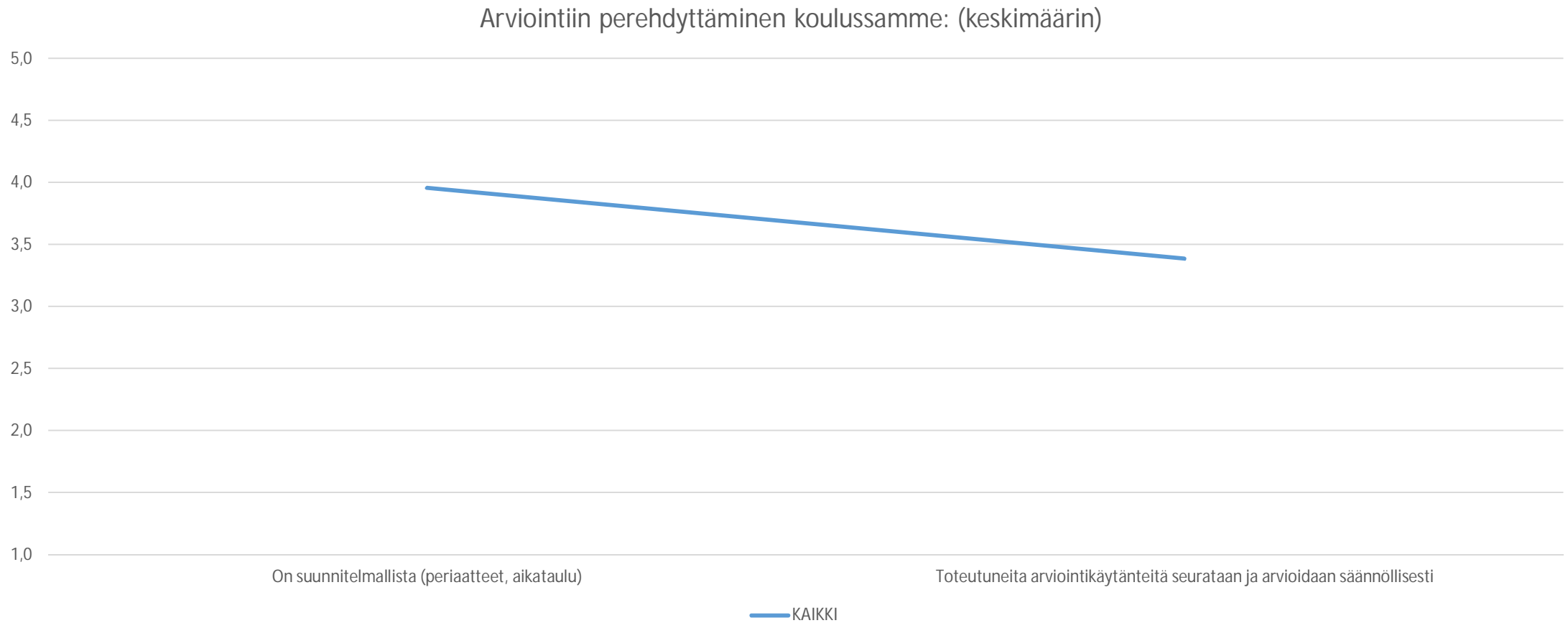

Opettajat: Arviointiin vaikuttaa paljon yhteisölliset asiat

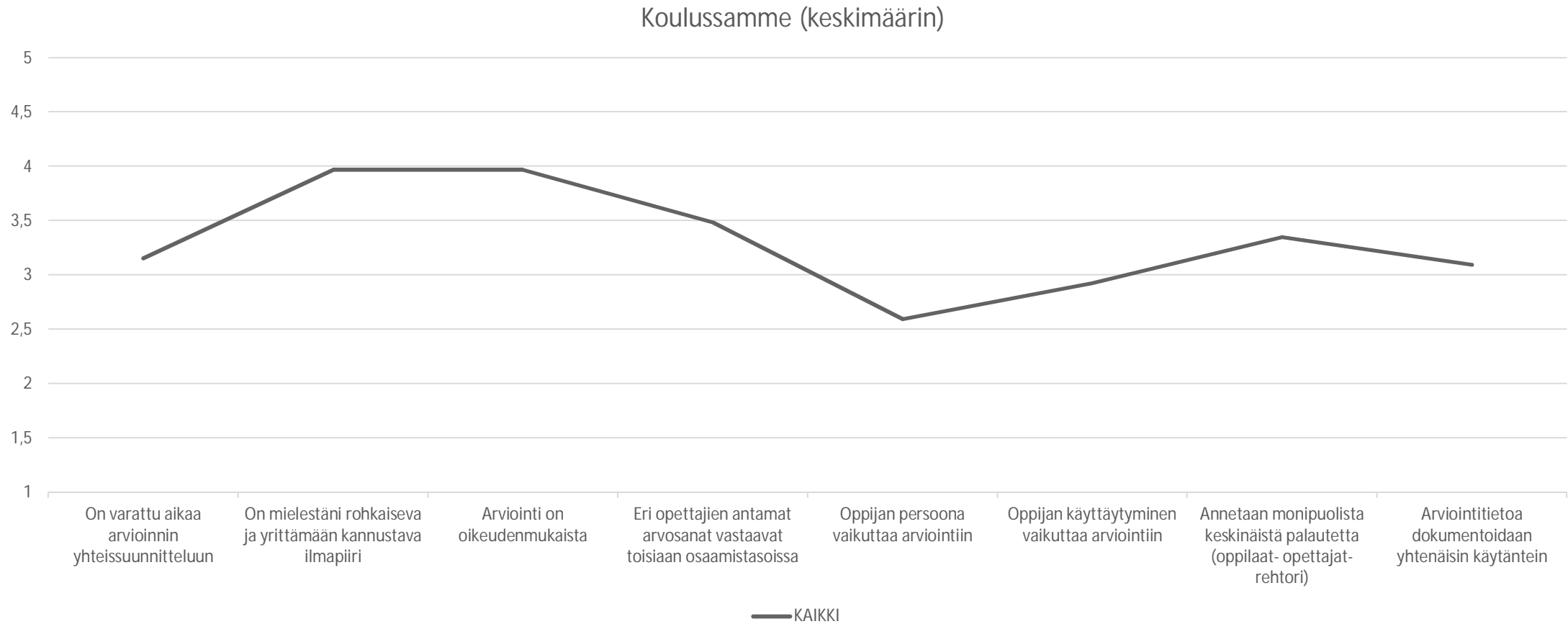
Arviointiin vaikuttavat (keskimäärin)

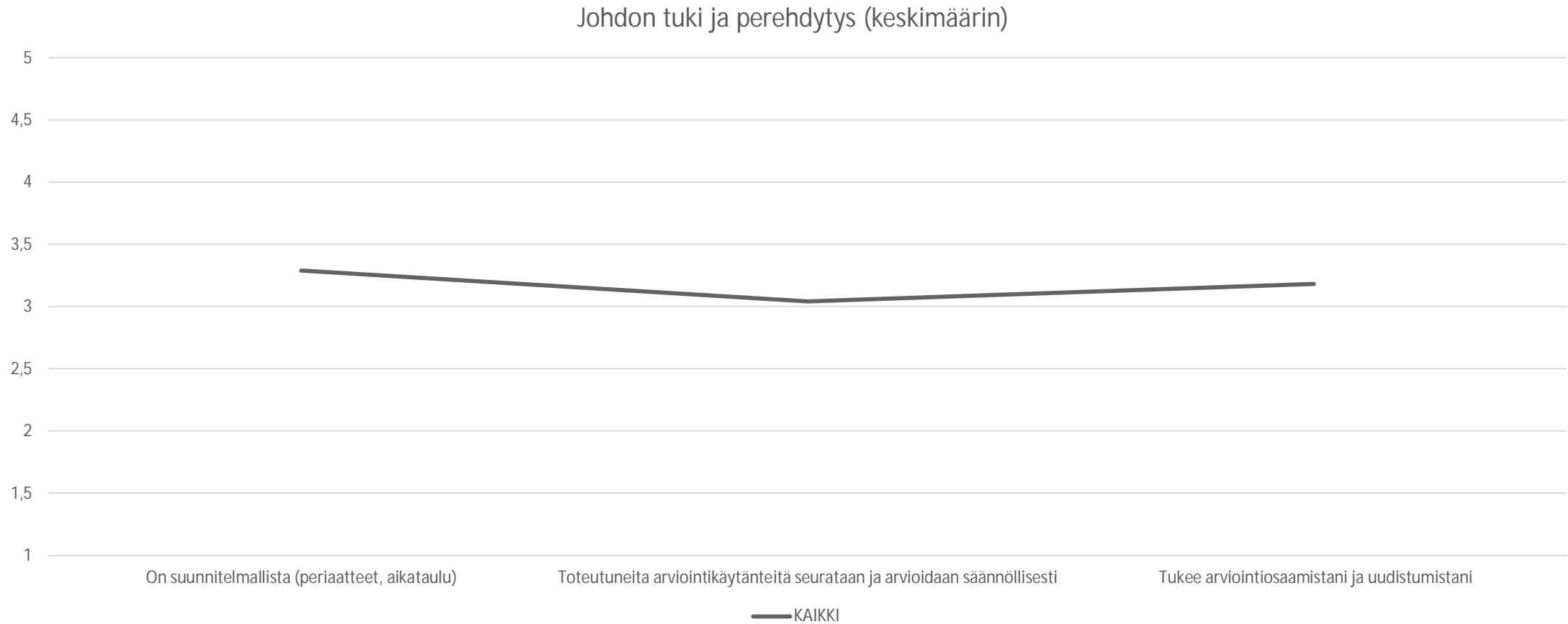
Rehtorit: Arviointi melko suunnitelmallista mutta seurannassa ja arvioinnissa kehitettävää

Opettajat: Koulutasolla arviointiosaamisessa kehitettävää

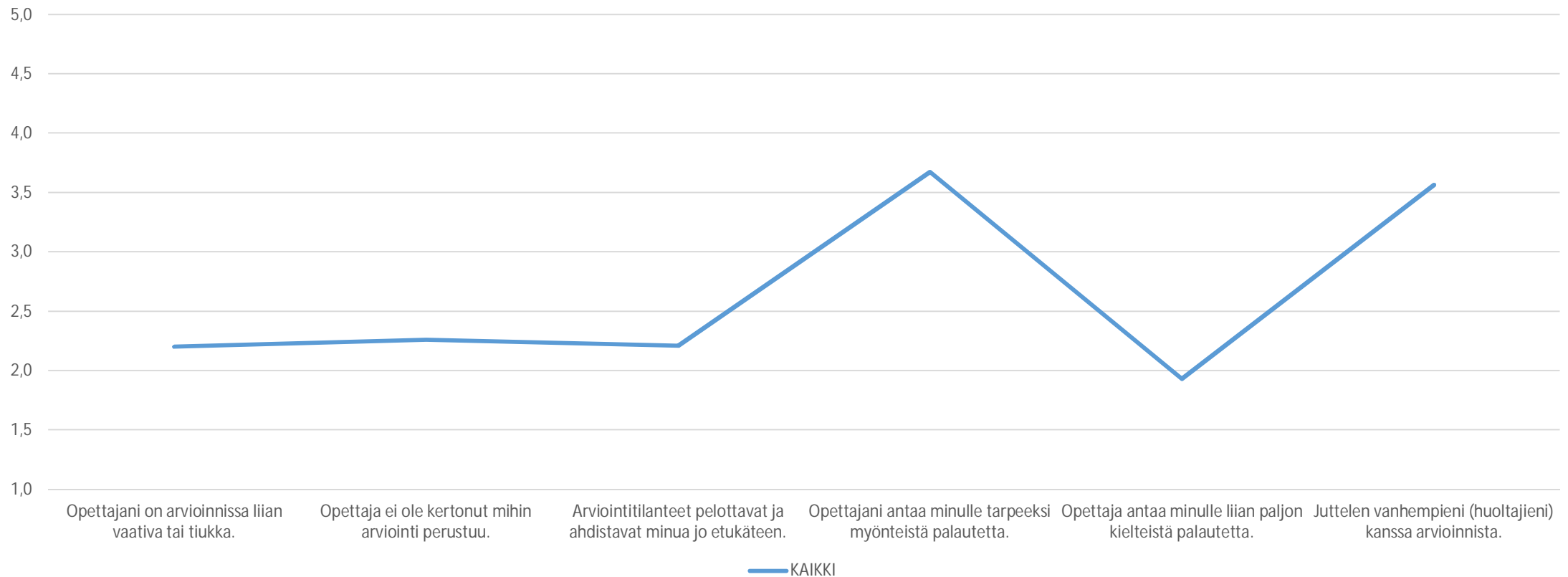

Opettajat: Tukea ja systemaattisuutta voisi olla enemmänkin

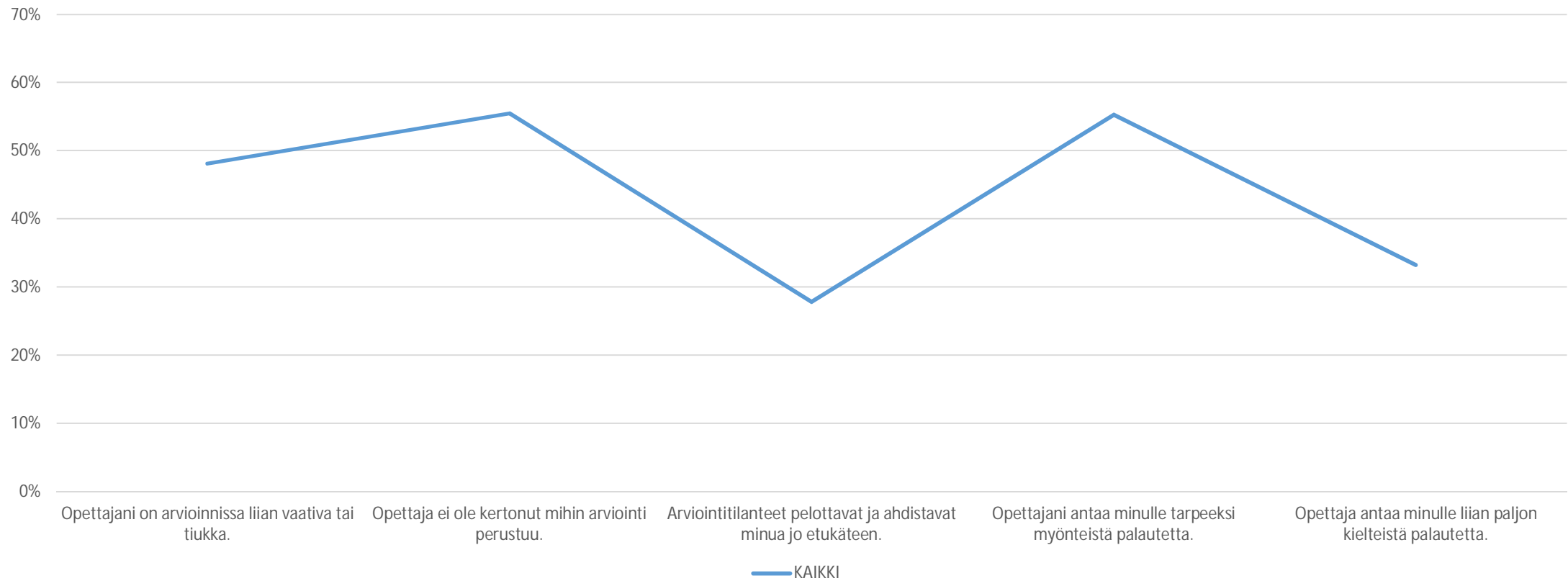
Oppilaat: Onko arvioinnissa mahdollisesti mielestäsi jotain pielessä?

Onko arvioinnissa mahdollisesti mielestäsi jotain pielessä? (keskimäärin)

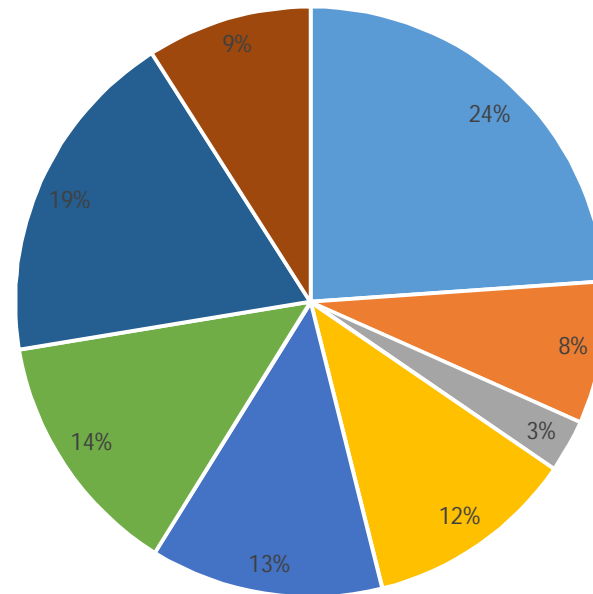
Oppilaat: Suuria eroja kokemuksissa

(Suhteellinen hajonta)

Huoltajat: Numeroarvioinnin palauttaminen yleisin kehitysehdotus

Miten haluaisit parantaa arviointia koulussa?

- Numeroarviointi takaisin
- Arviointiperusteet näkyväksi
- Kirjallinen väliarviointi
- Henkilökohtaista palautetta enemmän
- Selkeyttä sanalliseen arviointiin
- Monipuolisempi arviointi
- Kannustavuutta lisää
- Muut